

महाराष्ट्र विधानपरिषद
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
गुरुवार, दिनांक १९ डिसेंबर २०१९
(सकाळी ०९-०० ते ११-३० वाजेपर्यंत)

राज्यपालांच्या अभिभाषणावर चर्चा पुढे सुरू व मुख्यमंत्री यांचे उत्तर

(दुपारी १२-०० वाजता)

एक : कागदपत्रे सभागृहासमोर ठेवणे -

- (१) मुख्यमंत्री : "महाराष्ट्र राज्य माहिती आयोगाचा दिनांक १ जानेवारी ते ३१ डिसेंबर, २०१७ या कालावधीतील बारावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (२) नियोजन व जलसंपदा मंत्री : (क) "विदर्भ विकास मंडळ, नागपूर, मराठवाडा विकास मंडळ, औरंगाबाद आणि उर्वरित महाराष्ट्र विकास मंडळ, मुंबई यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ख) "गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ, औरंगाबाद यांचा सन २०१४-२०१५ व सन २०१५-२०१६ या वर्षांचे स्वतंत्र लेखापरीक्षा व सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा वार्षिक लेखा अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ग) "कोंकण पाटबंधारे विकास महामंडळ, ठाणे यांचा सन २०१६-२०१७ या कालावधीच्या लेख्यावरील भारताचे नियंत्रण व महालेखापाल यांचा स्वतंत्र लेखापरीक्षा अहवाल" व "सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा वित्तीय अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (घ) "तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगाव यांचा सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा स्वतंत्र लेखापरीक्षा अहवाल व सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा वीसावा वार्षिक वित्तीय अहवाल"

सभागृहासमोर ठेवतील.

(ड) "महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षाचे वार्षिक लेखे व त्यावरील महालेखापाल (लेखापरिक्षा-१) महाराष्ट्र यांचा स्वतंत्र लेखापरीक्षण अहवाल व अनुपालन अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(३) वस्त्रोद्योग मंत्री

"महाराष्ट्र राज्य वस्त्रोद्योग महामंडळ मर्यादित यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा बावनावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

दोन : "अशासकीय विधेयके व ठराव समितीचे प्रतिवृत्त सादर करणे."

तीन : (क) म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचना — (असल्यास).

(ख) म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनांची निवेदने —

(१) श्री.निरंजन डावखरे, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक १ वर नगरविकास मंत्री निवेदन करतील :-

"मुंबईमधील छत्रपती शिवाजी महाराज आंतरराष्ट्रीय विमानतळाला लागून असलेल्या मिठी नदीच्या किनारी धावपट्टीला लागून असलेल्या संरक्षण भिंतीचे काम अर्धवट स्वरूपात असल्यामुळे दुर्घटना घडण्याची शक्यता निर्माण होणे."

(२) श्री.बाळाराम पाटील, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक २ वर शालेय शिक्षण मंत्री निवेदन करतील :-

"१९ सप्टेंबर, २०१६ च्या शासन निर्णयानुसार अनुदान घेत असलेल्या शाळांना प्रचलित नियमानुसार अनुदान देण्यात यावे अशी होत असलेली मागणी."

(३) सर्वश्री दत्तात्रय सावंत, बाळाराम पाटील, श्रीकांत देशपांडे, किशोर दराडे, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ४ वर शालेय शिक्षण मंत्री निवेदन करतील :-

"राज्यातील इयत्ता ६ वी ते ८ वी साठी नियुक्त शिक्षकांना पदवीधर वेतन श्रेणी देणेबाबत."

(४) श्री.नागोराव गाणार, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक

महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ३ वर वित्त मंत्री निवेदन करतील :-
"राज्यातील सर्व खाजगी अनुदानित, विना अनुदानित, अंशतः अनुदानित तुकड्यांवर १ नोव्हेंबर २००५ व नंतर नियुक्त झालेल्या शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना जुनी पेंशन योजना लागू करण्याबाबत."

चार : लक्षवेधी सूचना — (म.वि.प. नियम १०१ अन्वये) —

(१) **आर्कि.अनंत गाडगीळ, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे गृह मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"मुंबई-पुणे यासारख्या प्रमुख शहरांमधून नोकरदार तरुण व विद्यार्थ्यांमध्ये अंमली पदार्थांचे व्यसन वाढणे, संघटित गुन्हेगारांद्वारे महाविद्यालयातील तरुण-तरुणींना या महाजलात ओढण्यात येणे, या वर्षामध्ये पुणे पोलिसांकडून २ कोटी रुपयांची ब्राऊन शुगर, कोकेन, गांजा, हेरॉइन जप्त करण्यात येणे, मेफेड्रोन सारखे पदार्थ औषधांच्या नावाखाली सहजगत्या उपलब्ध होणे, वाढदिवस अथवा न्यु इयर यासारख्याचे निमित्त करून तरुणांना नकळत पेयातून द्रव्य देत त्याची चटक लावण्यात येणे, पुण्यातील कोंढवा, कोरेगाव पार्कपासून मुंबईतील दहिसर-कुलाबा यासारख्या परिसरात नायजेरीन नागरीकांकडून मोठ्या प्रमाणात ड्रग्सचा व्यवहार होणे, याप्रकरणी एका ऑस्ट्रेलियन नागरीकाला अटक करताच कोटयवधी रुपयांच्या एल.सी.डी. च्या १५०० हून अधिक पट्ट्या मिळणे, त्याच्या उलटतपासणीमध्ये उडवाउडवीची उत्तर मिळणे, ड्रग्सच्या व्यवहारात मोठ्या प्रमाणात परदेशी नागरीक असल्याने पोलिसांना कारवाई करताना अडचणी येणे, दाखल होणाऱ्या प्रकरणांच्या संख्येत दिवसेंदिवस वाढ होणे, ही बाब अत्यंत गंभीर असल्याने याप्रकरणी शासनाने तातडीने कारवाई करण्याची आवश्यकता व याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया."

(२) **सर्वश्री गिरीशचंद्र व्यास, नागोराव गाणार, प्रा. अनिल सोले, श्री. रामदास आंबटकर, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे नगरविकास मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"नागपूर सुधार प्रन्यास अंतर्गत सन २०१२-२०१३ मध्ये नागपूर शहरातील पूर्व पश्चिम, उत्तर, दक्षिण या सर्व भागात वृक्ष रोपणाचा कार्यक्रम हाती घेण्यात आलेला असणे, या कार्यक्रमाकरीता येणारा खर्च १९ कोटी पेक्षा जास्त रकमेचा असल्यामुळे याबाबत टेंडर मागविण्यात येणे, याबाबत अनेक कंपन्यांनी टेंडर भरले असताना इतर कंपन्यांना डावलून पुणे येथील

बी.व्ही.जी. कंपनीला वाढीव दराने टेंडर देण्यात येणे, यावरूनच या कंत्राटामध्ये ना.सु.प्र. अधिकाऱ्यांचे हात गुंतलेले असल्याचे दिसून येणे, १ लक्ष ६० हजार झाडे लावण्याचा उपक्रम जर ना.सु.प्र. ने पूर्ण केला असता तर नागपूरच्या भौगोलिक क्षेत्रफळाचा विचार करता नागपूर शहर संपूर्ण हिरवे गार झाले असते, परंतु प्रत्यक्षात १ लक्ष ६० हजार झाडे नागपूर शहरात लावण्यातच आलेली नसल्याचे दिसून येणे, कंपनीला हे वृक्ष चार महिन्यांच्या कालावधीत लावावयाचे अपेक्षित असणे, त्याप्रमाणे दर दिवशी साधारण १३३० वृक्ष लागवड करणे गरजेचे असणे, मात्र ते झालेले दिसत नसणे, सर्व वृक्षांच्या संरक्षणासाठी ट्री गार्ड लावणे गरजेचे होते व ते कंत्राटामध्ये नमूद असणे, परंतु कुठेही ट्री गार्ड लावलेला नसणे, कंत्राट प्रमाणे जर ट्री गार्ड चोरीला गेले अथवा तोडफोड होऊन नुकसान झाले तर ते सात दिवसांत स्वखर्चाने बदलून देणे गरजेचे असणे, परंतु आजमितीस रोवलेल्या बहुतांश झाडांना ट्री गार्डच नसणे, म्हणजेच ट्री गार्ड बसवलेले नसून याबाबतची रक्कम काम न करताच उचल करण्यात येणे, सदर कंत्राटामध्ये जर उपरोक्त प्रमाणे कार्यवाही करण्यात आली नाही तर त्याबाबत कंत्राटदाराला दररोज प्रत्येक झाडामागे ३००० रुपये दंड ठोठावण्याची तरतूद असणे, असेही नासुप्रने केलेले नसणे, सदर निविदेची देयके अधिकार नसताना नासुप्रच्या संबंधित अधिकाऱ्यांनी मंजूर करणे व काम झाले नसताना ही रक्कम कंत्राटदाराला अदा करण्यात येणे मूळात नासुप्रने कंत्राट दिलेल्या बी.व्ही.जी. कंपनीने १,६०,००० वृक्षांची रोपणे केलेलीच नसणे, जर असे केले असते व झाडे जरी मृत झाली असती तरी १,६०,००० वृक्षांपैकी अनेक वृक्षांची ट्री गार्ड जागेवर उभी राहिली असती परंतु असेही प्रत्यक्षपणे दिसत नसणे, एकंदरीत नासुप्र ने वृक्षारोपणासाठी काढलेले १९ कोटी रुपयांचे टेंडर व त्यानंतर वृक्षारोपण व त्यातील ५० टक्के झाडे मृत झाली आहे असे दाखवणे, हा बनावटीचा प्रकार असून नासुप्र व बी.व्ही.जी. कंपनी, पुणे यांनी संगनमताने फसवणूक केलेली असून १९ कोटी रुपयांचा भ्रष्टाचार केला असणे, त्यामुळे सदर प्रकरणी नासुप्रचे अधिकारी व संबंधीत कंपनीवर फसवेगिरीचा गुन्हा दाखल करून व चौकशी करून संबंधीतांना निलंबित करून बडतर्फ करण्याची गरज असणे, त्या अनुषंगाने शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

(३) **सर्वश्री विजय ऊर्फ भाई गिरकर**, प्रविण दरेकर, रामनिवास सिंह, रमेशदादा पाटील, श्रीमती स्मिता वाघ, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक

महत्वाच्या बाबीकडे **नगरविकास मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"मुंबईतील वरळी स्मशानभूमी येथे भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या पत्नी माता रमाई यांचे दिनांक २७ मे, १९३५ रोजी अंत्यसंस्कार करण्यात आलेले असणे, यावेळी स्वतः डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर उपस्थित असल्याची बाब निदर्शनास येणे, ही बाब लक्षात घेता महाराष्ट्र शासनाकडून भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या १२५ व्या जयंतीनिमित्त सदर ठिकाणी माता रमाई स्मारक उभारण्यासाठी रु. १.०० कोटी इतका निधी मंजूर करण्यात येणे, याबाबत विधिमंडळ अधिवेशन २०१८ दरम्यान दिनांक २६ नोव्हेंबर, २०१८ रोजी मा. तत्कालीन मुख्यमंत्री यांच्यासोबत विधानभवनात झालेल्या बैठकीमध्ये सदर स्मारक उभारण्यासाठी मुंबई महानगरपालिकेने सर्व परवानग्या द्याव्यात असे मा. तत्कालीन मुख्यमंत्री यांच्याकडून निर्देशीत करण्यात येणे, यानंतर उपरोक्त विषयाबाबत दिनांक १८ जानेवारी, २०१९ रोजी मा. तत्कालीन महापालिका आयुक्त यांच्या सोबत झालेल्या बैठकीमध्ये हे स्मारक उभारण्याबाबत महापालिका लवकरात लवकर सर्व परवानग्या देईल असे आश्वासन देण्यात येणे, परंतु अद्यापपर्यंत याबाबत कुठल्याच प्रकारची कार्यवाही महापालिकेमार्फत करण्यात न येणे, यामुळे तेथील नागरिकांमध्ये शासनाप्रती पसरलेला तीव्र असंतोष, सदर ठिकाणी माता रमाई स्मारक उभारण्यासाठी महापालिकेने सर्व परवानग्या लवकरात लवकर द्याव्यात असे शासनाने महापालिकेला निर्देश देण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली व करावयाची उपाययोजना, याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया व भूमिका."

(४) **डॉ. सुधीर तांबे**, सर्वश्री शरद रणपिसे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, रामहरी रुपनवर, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, डॉ. वजाहत मिर्झा, सर्वश्री विक्रम काळे, श्री दत्तात्रय सावंत, श्री बाळाराम पाटील, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **नगरविकास मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

“राज्य मंत्रीमंडळाने दिनांक २९ मे, २०१८ रोजी राज्यातील नगरपरिषदा, नगरपंचायत क्षेत्रातील अनधिकृत बांधकामाची शास्ती कळविण्याबाबत निर्णय घेण्यात येणे, त्यानुसार महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम १९६५ मध्ये कलम १८९-अ, या कलमामध्ये सुधारणा करण्यात येऊन अनधिकृत बांधकामाची शास्ती ठरविताना ६०० चौ.फूटापर्यंत निवासी बांधकामावर प्रतिवर्षी कोणतीही शास्ती

आकारण्यात येणार नसून ६०१ ते १००० चौ.फू.पर्यंतच्या निवासी बांधकामांना प्रतिवर्षी मालमत्ता कराचे ५० टक्के दराने शास्ती आकारण्यात येईल तसेच १००१ चौ.फू.पुढील निवासी बांधकामावर सध्याच्या दरानुसार म्हणजेच मालमत्ता कराचे दुप्पट दराने शास्ती आकारण्यात येईल, असा निर्णय घेण्यात येणे, या निर्णयामुळे अनधिकृत बांधकामाच्या शास्तीबाबतच्या सुधारणा पाहता यामध्ये सुसूत्रता व सुस्पष्टता नसणे तसेच यामुळे शास्ती लागू असणाऱ्या अनधिकृत मालमत्ता धारकांना दिलासा न मिळणे, या शासनाच्या निर्णयामुळे सर्वसामान्य जनतेमध्ये पसरलेली तीव्र असंतोषाची भावना, याबाबत शासनाने पुनर्विचार करून मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम व महाराष्ट्र महानगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी या अधिनियमांमध्ये सुसूत्रता आणण्याची गरज, तसेच मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त संस्था अधिनियम अंतर्गत नोंदणीकृत असणाऱ्या शैक्षणिक संस्था, वैद्यकीय सेवा, धर्मादाय संस्था, चॅरिटेबल ट्रस्ट, धार्मिक स्थळे इत्यादींच्या बांधकामाबाबत डेव्हलपमेंट कंट्रोल व प्रमोशन अधिनियम, २०१३ नुसार योग्य असेल परंतु काही अपरिहार्य कारणास्तव विकास प्राधिकरणाची बांधकाम परवानगी घेतलेली नसेल अशा नियमानुसार असणाऱ्या परंतु परवानगी न घेतलेल्या बांधकामांबाबत शास्ती पूर्णपणे माफ करण्याची व १ ते १००० चौ.फू.पर्यंत निवासी अधिकृत बांधकामावरील शास्ती पूर्णपणे माफ करण्याबाबत व १००० चौ.फू.पुढील बांधकामावर विकासकराच्या ठराविक रक्कम दंड स्वरूपात आकारून सदर बांधकाम कायमस्वरूपी नियमित करण्याबाबत अधिनियमात सुधारणा करण्याची नितांत आवश्यकता व याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया."

(५) **श्री. प्रकाश गजभिये, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"धम्मचक्र प्रवर्तन दिनाच्या मुख्य सोहळ्यात लाखो लोकांच्या समोर दिक्षाभूमीच्या विकासासाठी ४० कोटी रूपयांचा धनादेश नागपूर सुधार प्रन्यासला प्रदान करण्यात आलेला असणे, परंतु या निधीला प्रशासकीय मंजूरीच प्रदान करण्यात आलेली नसणे, सामाजिक न्याय विभागातर्फे देण्यात आलेला हा निधी अनेक महिन्यांपासून प्रशासकीय मंजूरीसाठी अडकून पडलेली असणे, दिक्षाभूमीचा जागतिक स्तरावर विकास करण्यासाठी ३२५

कोटी रूपयांची विकास योजना तयार करण्यात आलेली असणे, त्यातील ४० कोटी रूपयाचा हा धनादेश असणे, शासनाने दिलेला धनादेश परत आला अशी माहिती असणे, माजी मुख्यमंत्री यांनी ४० कोटी रूपयाचा निधी दिक्षाभूमीला देण्याबाबतचे आदेश करणे व मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली उच्चाधिकार समिती नेमलेली असणे, परंतु अजूनही निधी देण्याबाबतचा निर्णय समितीने प्रलंबित ठेवणे हा अन्याय झालेला असणे, दिक्षाभूमीशी संबंधित प्रत्येक काम रेंगाळत असल्याने राज्यातील समस्त आंबेडकरी जनतेमध्ये तीव्र असंतोष व चिडीची भावना निर्माण झालेली असणे, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(६) श्री. बाळाराम पाटील, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"रायगड जिल्हयासाठी लक्ष निर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थे अंतर्गत जिल्ह्याधिकारी तथा अध्यक्ष जिल्हास्तरीय समिती, रायगड यांच्याकडून सन २०१७ ते २०२० या कालावधीकरीता अन्न धान्य वाहतूकीचे कंत्राट निश्चित करण्याकरीता दिनांक १९ जून, २०१७ रोजी निविदा सूचना जाहीरात प्रसिद्ध करण्यात येणे व निविदा सादर करण्याचे अंतिम दिनांक २९ जून, २०१७ असणे, सदर वाहतूक कंत्राट निश्चित करण्याकरीता तीन निविदा आवश्यक असणे, परंतु उक्त कालावधीमध्ये तीन निविदा न आल्यामुळे प्रथम दोन वेळा मुदतवाढ देण्यात येणे, दोन मुदतीनंतरही तीन पेक्षा कमी मात्र किमान एक निविदा प्राप्त झाल्यास लिफाफा उघडण्याची पुढील कार्यवाही निविदा मागविण्याच्या अधिकाऱ्यांनी करून पात्र निविदाधारक यांच्या निविदा मंजूरीचे निर्णय घेऊन तसे शासनास अवगत करण्याची आवश्यकता असतानाही सदर कामाच्या पाच वेळा निविदा काढून शासनाच्या नियमांचे उल्लंघन करून मे. मारूती कन्ड्युमर्स को.ऑप.होलसेल अँड रिटेल स्टोअर्स लि. अंधेरी यांची निविदा मंजूर करण्यात येणे, परंतु मंजूर करण्यात आलेल्या सदर संस्थेचे कार्यक्षेत्र केवळ बृहन्मुंबई व उपनगर असून बृहन्मुंबई व्यतिरिक्त इतर जिल्ह्यामध्ये काम करण्यासाठी नियमावलीमध्ये बदल केल्याचे किंवा सुधारीत नियमावली तयार केल्याचे आढळून न आल्यामुळे मा. जिल्हा उपनिबंधक, रायगड यांचेद्वारे सदर संस्था ही रायगड जिल्ह्यातील वाहतूक निविदेसाठी अपात्र ठरत असल्याचे सांगण्यात येणे, सदर संस्थेने निविदेत

सादर केलेल्या वाहनांचे मालक हे संस्थेचे रजिस्टर सभासद असल्याबाबत सभासदांच्या यादीची मुळ प्रत रजिस्टर सक्षम अधिकारी यांचेकडून प्रमाणित करण्यात न येणे, वार्षिक ताळमेळ पत्रकांमध्ये वाहतूकीच्या उत्पन्नाबाबत मे. मारूती कन्झ्युमर्स को.ऑप.होलसेल अँड रिटेल स्टोअर्स लि. अंधेरी यांनी चुकीचे हिशोब सादर केलेले असणे, त्यांनी संस्थेच्या उत्पन्नाबाबत आयकर भरल्याचे किंवा आयकर परताव्याचे कागदपत्र सादर न करणे, परंतु मे. मारूती कन्झ्युमर्स को. ऑप. होलसेल अँड रिटेल स्टोअर्स लि. अंधेरी यांच्या असलेल्या त्रुटी प्रमाणेच क्रिएटीव्ह कन्झ्युमर्स को.ऑफ.सोसा. या संस्थेनेही कागदपत्रांची पूर्तता न केल्यामुळे त्यांची निविदा रद्द करण्यात येणे, परंतु मे. मारूती कन्झ्युमर्स को.ऑप.होलसेल अँड रिटेल स्टोअर्स लि. अंधेरी यांची निविदा मंजूर करण्यात येवून ओमकार ट्रान्सपोर्ट या संस्थेवर अन्याय होणे ओमकार ट्रान्सपोर्ट या संस्थेने सन २०११ व सन २०१४-१५ या कालावधीमध्ये शासनाकडून वाटप होणाऱ्या अन्नधान्य वाहतूकीचे काम प्रामाणिकपणे करणे, यामुळे पात्र नसलेल्या मे. मारूती कन्झ्युमर्स को.ऑप.होलसेल अँड रिटेल स्टोअर्स लि. अंधेरी या संस्थेच्या मंजूर करण्यात आलेल्या निविदेसंदर्भात तात्काळ चौकशी करून संबंधित संस्थेला न्याय देण्याची आवश्यकता, यासाठी शासनाने करावयाची कार्यवाही व ठोस उपाययोजना."

(७) **सर्वश्री दत्तात्रय सावंत**, श्रीकांत देशपांडे, बाळाराम पाटील, किशोर दराडे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **शालेय शिक्षण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"शिक्षक हा देशाची भावी पिढी, सुजाण व सुसंस्कृत नागरिक बनविण्याचा प्रयत्न करीत असणे, शिक्षकांच्या ज्ञानदानाच्या प्रक्रियेत अडथळे निर्माण होऊ नये यासाठी राज्य सरकारमार्फत शिक्षकांना विविध सेवा उपलब्ध करून देण्यात येत असणे, उदा.महागाई भत्ते, घरभाडे, पेन्शन योजना, वैद्यकीय प्रतिपूर्ती यासारखे लाभ देण्यात येत असणे, शिक्षक व त्यांचे आई, वडील पत्नी मुले यांच्या उपचारासाठी राज्य सरकार मार्फत वैद्यकीय सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येत असणे, सदर देण्यात येत असणारी वैद्यकीय देयक प्रतिपूर्ती योजना ही अत्यंत वेळखाऊ व तापदायक असणे, शिक्षकांनी सादर केलेली वैद्यकीय देयक गेल्या तीन ते चार वर्षांपासून प्रलंबित असणे, वैद्यकीय देयके मंजूर करून घेणेसाठी प्रत्येक टेबलावरील संबंधिताकडून शिक्षकांची आर्थिक पिळवणूक करण्यात येत असणे, शिक्षकांना वैद्यकीय देयक मंजूर करून

घेण्यासाठी वारंवार सरकारी कार्यालयाकडे जावे लागत असणे, यातून त्यांना प्रचंड अशा मानसिक व आर्थिक त्रासाला सामोरे जावे लागणे, शिक्षकांना कॅशलेस मेडिकल योजना मिळणेबाबत शिक्षक संघटनाकडून वारंवार मागणी करण्यात येणे, यासाठी विविध ठिकाणी मोर्चे, आंदोलने करणे तसेच मा. शिक्षण मंत्री यांनी कॅशलेस योजना चालू करणे बाबत अभिवचन देणे, त्यानुसार सर्व क्षेत्रिय अधिकाऱ्यांकडून माहिती एकत्रित करण्यात येणे, राज्यात पोलिस कर्मचाऱ्यांना दिली जाणारी वैद्यकीय प्रतिपूर्ती सुविधा ही कॅशलेसच्या स्वरूपात उपलब्ध असणे, त्याप्रमाणे शिक्षकांना देखील तात्काळ कॅशलेस वैद्यकीय सुविधा उपलब्ध करणे, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची भूमिका."

- (८) **सर्वश्री हेमंत टकले**, किरण पावसकर, ख्वाजा बेग, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री आनंद ठाकूर, विक्रम काळे, सतिश चव्हाण, अब्दुल्लाखान दुराणी, प्रकाश गजभिये, जगन्नाथ शिंदे, अरुणकाका जगताप, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **परिवहन मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील:-

"शिंदखेडा तालुक्यातील दोंडाई ते निमगुळ (जि. नंदुरबार) औरंगाबादहून शहराकडे निघालेल्या महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची बस व कंटेनरच्या झालेल्या अपघातात १५ प्रवासी जागीच ठार होऊन अन्य २४ प्रवासी गंभीररित्या जखमी झाल्याची दुर्घटना दिनांक २० ऑगस्ट, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास घडणे, सदर दुर्घटनेत मृत्यूमुखी पडलेल्यांच्या वारसांना प्रत्येकी दहा लाख रुपये मदत देण्यात येईल असे नंदुरबार जिल्ह्याचे तत्कालीन पालकमंत्री तसेच अन्न व औषधे प्रशासन मंत्री यांचेद्वारे जाहीर करण्यात येणे, तथापि या वारसांना अद्यापही शासनामार्फत मदत देण्यात न येणे, त्यामुळे या परिसरातील जनतेमध्ये शासनाप्रती निर्माण झालेले असंतोषाचे वातावरण, महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाने या बस अपघातामध्ये मृत्यूमुखी पडलेल्यांच्या वारसांना तातडीने अर्थसहाय्य करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (९) **सर्वश्री किरण पावसकर**, हेमंत टकले, आनंद ठाकूर, ख्वाजा बेग, श्रीमती विद्या चव्हाण, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **गृहनिर्माण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"मुंबई शहर, उपनगरात झोपडपट्टी पुनर्विकासाचे धोरण राबवले जात असणे, मात्र गेल्या ४ ते ५ वर्षांमध्ये एस.आर.ए. घोषित करणे, जमिन संपादन करणे, एस.आर.ए घोषित झाल्यानंतर इतर परवानग्यांसंदर्भात मनपा व झोपडपट्टी पुनर्विकास अधिकारी यांच्याकडून विलंब होत असल्याचे निदर्शनास येणे, त्यामुळे आज असंख्य प्रकल्प व या प्रकल्पामधील असंख्य झोपडीधारक वेठीस धरले जात असणे, विकासकांकडून झोपडपट्टीधारकांना भाडे देण्यात येत असणे, मात्र प्रकल्पाच्या परवानग्यांना विलंब होत असल्याने प्रकल्प रखडले जात असणे व परिणामी भाडे मिळणे बंद होत असल्याने गेल्या १० ते १५ वर्षांपासून झोपडपट्टीधारक घरांपासून वंचित राहिलेले असणे, यापूर्वी एस.आर.ए प्रकरणी माजी सनदी अधिकारी यांनी तातडीने १३७ फाईल निकाली लावल्याचे प्रकरण उघडकीस आलेले असणे, यामधील ३३ फाईल्समध्ये गैरव्यवहार झाल्याचे स्पष्ट होणे, याची चौकशी अद्याप चालू असणे, तसेच हिंद एकता, नवकरण वेलफेअर, साऊ एकता अशा प्रकारे असंख्य सोसायट्यांचे प्रस्ताव २०१५ पासून आजतागायत प्रलंबीत असल्याने पुनर्विकास रखडलेला असल्याचे डिसेंबर, २०१९ च्या पहिल्या सप्ताहात निदर्शनास येणे, मात्र यामध्ये असणारे असंख्य झोपडीधारक आजही घरे व भाडे मिळण्यापासून वंचित असणे, झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनांना गती देण्यासाठी राबविण्यात येणारे एस.आर.ए. चे धोरण मनपा अधिकारी व झोपडपट्टी पुनर्वसन अधिकारी यांच्या उदासिन धोरणामुळे वर्षानुवर्षे योजना रखडल्या जात असल्याने झोपडपट्टीमध्ये राहणाऱ्या असंख्य लोकांना "नको ते घर, आपले झोपडेच बरे" असे म्हणण्याची वेळ येणे, याबाबत धोरणात्मक निर्णय घेऊन असंख्य झोपडीधारकांना हक्काचे व वेळेत घर मिळावे, याकरिता निश्चित धोरण ठरवून निर्णय घेण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(१०) श्री. सदाशिव खोत, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे सहकार मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"महाराष्ट्रातील ऊस पिकाला हमीभाव देणारा हा एक रकमी एफ.आर.पी. देण्याचा एकमेव कायदा असतानाही साखर कारखानदारांकडून तुकड्याने एफ.आर.पी. देण्यात येत असल्याची बाब निदर्शनास येणे, त्यामुळे कारखानदार या कायद्याची पायमल्ली करत असणे, त्याचप्रमाणे १४ दिवसात ऊस उत्पादकांना एफ.आर.पी. देणे बंधनकारक असणे, परंतु तसे न करता

कारखानदारांकडून दोन-दोन वर्ष शेतकऱ्यांचे ऊस बिलांचे देय देण्यात न येणे, त्यामुळे उत्पादक शेतकरी प्रचंड अडचणीत सापडलेला असणे, शेतकऱ्यांना एफ.आर.पी. देण्यास विलंब झाल्यास साखर कारखानदारांनी १५% प्रमाणे व्याज देणेही बंधनकारक असणे, याबाबत साखर आयुक्तांनी गाळप परवाना देतानाही अटी टाकलेल्या असणे, परंतु साखर आयुक्तांनी या अटींचे उल्लंघन करणाऱ्या अनेक साखर कारखान्यावर अद्याप कारवाईच केलेली नसणे, त्यामुळे ऊसउत्पादक शेतकऱ्यांमध्ये शासनाप्रती संताप निर्माण होणे, महाराष्ट्रातील ऊस उत्पादकांच्या अडचणीत दिवसेंदिवस वाढ होत असून याविषयी शासनाने सकारात्मक पाऊल उचलून शेतकऱ्यांना न्याय देण्याची नितांत आवश्यकता असणे, जे साखर कारखानदार ऊस उत्पादकांचे एफ.आर.पी. देण्यास टाळाटाळ करतात त्यांचे गाळप परवाने रद्द करण्याची नितांत आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(११) **श्री. रविंद्र फाटक, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे आदिवासी विकास मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"आदिवासी विद्यार्थ्यांना शिक्षण मिळावे यासाठी नवनवीन योजना राबविल्या जात असतानाही पालघरमधील आदिवासी मुलांची गेल्या सहा महिन्यांपासून वसतिगृहाकरिता फरफट होत असल्याचे नुकतेच माहे डिसेंबर, २०१९ मध्ये उघडकीस येणे, निवासाची व्यवस्था नसल्याने शिक्षणाकरिता प्रवास करतांना आर्थिक भुर्दंड सोसावा लागणे, वसतिगृहामध्ये प्रवेश मिळत नसल्याने विद्यार्थ्यांनी एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प विभागाच्या कार्यालयावर काढलेला धडक मोर्चा, सावरे, एम्बुर, दुर्वेस, सातीवली, डहाणू, तालुक्यातील वनागाव, रानशेत, कासा, चारोटी, अशा अनेक गावांतून मोठ्या प्रमाणात आदिवासी विद्यार्थी शिक्षण घेण्याकरिता पालघर येथील महाविद्यालयात येत असणे, महाविद्यालयात प्रवेश घेऊन सहा महिन्यांचा कालावधी लोटला तरी पालघर व डहाणू तालुक्यातील ७९ विद्यार्थ्यांना वसतिगृहात प्रवेश मिळालेला नसणे, याकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, परिणामी विद्यार्थ्यांमध्ये पसरलेले असंतोषाचे व संतापाचे वातावरण, याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया व भूमिका."

(१२) **सर्वश्री नरेंद्र दराडे, किशोर दराडे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे इतर मागासवर्ग, सामाजिक व शैक्षणिक मागास**

प्रवर्ग, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती आणि विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्यातील वंजारी जातीचा समावेश एनटी - ड प्रवर्गात झाल्याने वंजारी समाजास ११ टक्क्यापैकी फक्त २ टक्के आरक्षण देण्यात येणे, सदरहू २२ टक्के आरक्षण दिले असले तरीही लोकसंख्येनुसार वंजारी समाजाला प्रत्यक्ष आरक्षण मिळत नसल्याचे उघडकीस येणे, त्यामुळे या समाजास आरक्षणापासून वंचित रहावे लागत असणे, वंजारी समाज आरक्षणापासून वंचित असल्यामुळे क्रांतीवीर वसंतराव नारायणराव नाईक आरक्षण कृती समितीच्या पदाधिकाऱ्यांनी अशाप्रकारे मागण्या केलेल्या असणे, त्याकडे शासनाचे झालेले दुर्लक्ष, परिणामी त्यांनी आंदोलन करण्याचा घेतलेला निर्णय, त्यामुळे या संदर्भात शासनाने वंजारी समाजाच्या मागण्या मंजूर करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व यासंदर्भात शासनाची भूमिका व प्रतिक्रिया."

पाच : म.वि.प. नियम १०१ — अ अन्वये विशेष उल्लेख — (असल्यास).

- मध्यंतर -

सहा : वित्त मंत्र्यांचा प्रस्ताव :-

"महाराष्ट्र विधानपरिषद नियमांतील नियम २८९ अन्वये पुरवणी मागण्यांवरील चर्चेच्या संदर्भात, विधानपरिषद नियमांतील नियम २३०(२) मधील तीन दिवसांच्या कालावधीची जी तरतूद आहे ती स्थगित करण्यात यावी"

सात : सन २०१९-२०२० च्या पुरवणी मागण्यांवर चर्चा (पहिला दिवस)
खालील मंत्र्यांच्या मागण्यांवर चर्चा होईल.

१. मुख्यमंत्री.
२. वित्त आणि नियोजन, गृहनिर्माण, सार्वजनिक आरोग्य, सहकार व पणन, कामगार, जलसंपदा व लाभक्षेत्र विकास मंत्री.
३. सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून), आदिवासी विकास, महिला व बाल विकास, वस्त्रोद्योग, मदत व पुनर्वसन, इतर मागासवर्ग, सामाजिक व शैक्षणिक मागास प्रवर्ग, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती आणि विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण मंत्री.

आठ : (क) (मंगळवार, दिनांक १७ डिसेंबर व बुधवार, दिनांक १८ डिसेंबर, २०१९ रोजीच्या दिवसांच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) — (चर्चा पुढे सुरू) —

अॅड. अनिल परब, सर्वश्री हेमंत टकले, शरद रणपिसे, रामदास कदम, विक्रम काळे, रामहरी रुपनवर, गोपीकिसन बाजोरिया, किरण पावसकर, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, रविंद्र फाटक, सतिश चव्हाण, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, नरेंद्र दराडे, श्रीमती विद्या चव्हाण, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, सर्वश्री विप्लव बाजोरिया, आनंद ठाकूर, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, सर्वश्री विलास पोतनीस, अनिकेत तटकरे, डॉ.सुधीर तांबे, डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, सर्वश्री जगन्नाथ शिंदे, अमरनाथ राजूरकर, अंबादास दानवे, प्रकाश गजभिये, डॉ.वजाहत मिर्झा, सर्वश्री अब्दुल्लाखान दुर्गाणी, ख्वाजा बेग, हरिसिंग राठोड, आनंदराव पाटील, **वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —**

"विदर्भातील मिहान येथे दीड लाख नोकऱ्या देण्याची योजना असताना गेल्या पाच वर्षात नोकऱ्या व रोजगाराचे प्रमाण अत्यल्प असणे, विदर्भाच्या महत्वाकांक्षी मिहान प्रकल्पाला चालना देण्यासाठी सर्वोतोपरी गरज, विदर्भातील विद्यापीठांमधून दरवर्षी लाखो पदवीधर निर्माण होणे, बेरोजगार युवकांची वाढती संख्या लक्षात घेता मिहानमध्ये रोजगार वाढीसाठी जड उद्योग, कृषी प्रक्रिया उद्योग, ऑटोमोबाईल प्रकल्प सुरू करण्याची आवश्यकता असणे, विदर्भातील विद्यापिठांनी रोजगाराभिमुख अभ्यासक्रम तयार करणे, त्याद्वारे रोजगार निर्मिती करण्याची आवश्यकता असणे, जलयुक्त शिवार योजनेने मोजक्याच शेतकऱ्यांच्या शेतात पाणी पोहोचलेले असणे, विदर्भातील सिंचनाचा अनुशेष मोठ्या प्रमाणात असल्याने तो भरून काढण्याची गरज असणे, विदर्भातील प्रलंबित १३४ सिंचन प्रकल्पांना चालना देण्याची गरज असणे, त्याकरिता राज्य सरकारने विदर्भातील सिंचन प्रकल्पांना अधिकाधिक निधी देऊन निश्चित कालमर्यादेत सिंचन प्रकल्प पूर्ण करणे आवश्यक असणे, जल नियामक प्राधिकरणाने आगामी पाच वर्षात सिंचन अनुशेष दूर करण्याची माननीय राज्यपालांना सादर केलेल्या पाच वर्षीय योजनेला गांभीर्यपूर्वक पूर्ण करण्याचे निश्चित धोरण आखण्याची गरज असणे, गोसेखुर्द राष्ट्रीय प्रकल्प सन २०२४ पर्यंत पूर्ण करण्याचे फेरनिर्धारित करण्याच्या धोरणाचा तातडीने फेरआढावा घेण्याची गरज असणे, गोसेखुर्द प्रकल्प २४ महिन्यात पूर्ण करण्यासाठी राज्य सरकारकडून निश्चित धोरण आखण्याची व निधी पुरवठा करण्याची तातडीची गरज असणे, विदर्भातील कापूस, सोयाबीन, तूर, धान, मका इत्यादी उत्पादनावर आधारित कृषी प्रक्रिया प्रकल्प भंडारा, गोंदिया, गडचिरोली, बुलडाणा व अकोला या जिल्ह्यांमध्ये

निर्माण करणे, संत्रा प्रक्रिया प्रकल्पाला नवीन चालना देण्याची गरज असणे, विदर्भातील औष्णिक वीज प्रकल्पांच्या अत्याधुनिकीकरणासाठी राज्य सरकारने तातडीने पावले उचलण्याची गरज असणे, या प्रकल्पांना नियमित कोळसा पुरवठा करण्यासाठी आवश्यक उपाययोजना करणे, विदर्भासह राज्यातील पर्यावरणाला धोका निर्माण झाला असून मागील सरकारने घोषित ३३ कोटी वृक्षलागवड योजनेत मोठा गैरप्रकार झाला असणे, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर रुग्णालय आणि अनुसंधान संस्थानला आघाडी सरकारच्या कार्यकाळात सन २०१४ मध्ये मंजूरी देणे, सदर मंजूरी देण्यात आल्यानंतरही रुग्णालयाचे काम अद्याप सुरू न होणे, अमरावतीत वस्त्रोद्योग पार्कला शासनाकडून प्रोत्साहन मिळण्याची तेथील उत्पादकांची अपेक्षा असणे, विदर्भात राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, गोंडवाना विद्यापीठ, तसेच कवी कुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठ तसेच महाविद्यालयामध्ये मोठ्या प्रमाणात रिक्त जागा असणे, त्यामुळे उच्च शिक्षणाच्या गुणवत्तेवर परिणाम होणे व त्याचा परिणाम विदर्भातील रोजगार निर्मितीवर होणे, नागपूरातील डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर रुग्णालयातले अपग्रेडेशनचे काम रखडणे, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर आंतरराष्ट्रीय विमानतळाच्या विस्तारीकरणाचे काम जमिनी अभावी रखडणे व याकडे शासनाने लक्ष देण्याची गरज असणे, मागील ५ वर्षात विदर्भासाठी मोठमोठ्या घोषणा करणे परंतु त्या पूर्ण न होणे, विदर्भात वन वन्यजीव पर्यटन विकासाकरिता उपलब्ध असणारी विपूल साधनसंपत्ती व संधी यांचा उपयोग करून आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या संसाधनासहीत विकास करणे, पर्यटकांना आकर्षित करून अनेक बेरोजगारांना रोजगार उपलब्ध व्हावा, राज्याच्या आर्थिक क्षमतेत वाढ व्हावी व पर्यटन तसेच सेवा उद्योग वाढावा, राष्ट्रीय वन्यजीव पर्यटन स्थळाप्रमाणे वन्यजीव सर्किट तयार करून ताडोबा, पेंच, नागझिरा इत्यादी वन पर्यटन स्थळे विकसित करणे, विदर्भातील तिर्थक्षेत्र व पर्यटन स्थळांचे सर्किट तयार करून रोजगार निर्मिती वाढविणे, विदर्भातील रस्ते विकासाचा बॅकलॉग लक्षात घेता राज्य महामार्गाचे चौपदरीकरण करण्याची आवश्यकता असणे, नागपूर येथील इंदिरा गांधी वैद्यकीय महाविद्यालय व इस्पितळाला आंतरराष्ट्रीय स्वरूपाचा दर्जा प्राप्त करून देण्यासाठी प्रयत्न करण्याची आवश्यकता असणे, विदर्भातील शेतकऱ्यांसाठी दुय्यम स्वरूपाचा महत्वपूर्ण दुग्धव्यवसाय वाढीसाठी एन.डी.डी.बी. च्या

सहकार्याने मराठवाडा व विदर्भात पशुसंवर्धन व दुग्धव्यवसायाच्या कार्यक्रमांला चालना देऊन शेतकऱ्यांना स्थायी उत्पन्न निर्माण करण्याची आवश्यकता असणे, मिहानमध्ये योगगुरु रामदेव बाबांच्या पतंजली फुडपार्कने गाशा गुंडाळल्याने तेथील कर्मचाऱ्यांवर बेरोजगारीची कुऱ्हाड कोसळणे व परिणामी हजारो कर्मचाऱ्यांच्या परिवारावर उपासमारीची वेळ येणे, विदर्भातील रस्त्यांची कामे अपूर्णावस्थेत राहणे, त्यामुळे रस्ते अपघातांचे केंद्र बनणे, विदर्भात मोठ्या प्रमाणात रस्त्यांचा अनुशेष असणे, मेळघाट व्याघ्रप्रकल्पातील गावांचे तसेच पेढी प्रकल्पाच्या पुनर्वसनाचे काम गेल्या ५ वर्षांपासून रखडणे, विदर्भातील कापूस उत्पादनावर आधारित सुतगिरण्या व कापूस उद्योगाला चालना देण्याची गरज असणे, विदर्भाच्या विकासासाठी धोरणात्मक निर्णय घेऊन उपाययोजना करण्याची नितांत आवश्यकता व करावयाची कार्यवाही विचारात घेण्यात यावी."

(ख) **सर्वश्री प्रविण दरेकर, सुजितसिंह ठाकूर, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, प्रा.अनिल सोले, सदाशिव खोत, रमेशदादा पाटील, श्रीमती स्मिता वाघ, डॉ.रणजित पाटील, सर्वश्री रामदास आंबटकर, महादेव जानकर, विनायक मेटे, प्रसाद लाड, अरुणभाऊ अडसड, गिरीशचंद्र व्यास, चंदूभाई पटेल, रामनिवास सिंह, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —**

"राज्यात विदर्भ, मराठवाडा, खान्देश व पश्चिम महाराष्ट्रासह कोकणामध्ये अवकाळी पावसाने धुमाकूळ घातल्याने शेतकऱ्यांच्या हातीतोंडी आलेला घास हिरावला जाणे, सर्वाधिक प्राणहानी व मोठ्या प्रमाणावर जनावरे मृत्यूमुखी पडल्याची बाब निदर्शनास आली असणे, अनेक घरे घरातील सामानासह वाहून गेल्याने अनेक कुटुंबे उद्ध्वस्त होऊन त्यांच्यावर अस्मानी संकट उद्भवले असणे, द्राक्षबागा, भाजीपाला, फुले, फळबागा, जनावरांचा चारा इ. पिकांची हानी होऊन सोयाबीन, कापूस, तूर, ज्वारी, बाजरी इ. उत्पादकांचे व भात शेतीचे ९४ लाख हेक्टरवर नुकसान झाले असणे, शेतकरी अडचणीत असताना कापूस खरेदी केंद्र, तूर खरेदी केंद्र अद्यापही सुरु न होणे, कोकणातील ठाणे, पालघर, रायगड, रत्नागिरी, सिंधूदूर्ग जिल्ह्यात झालेल्या क्यार चक्रीवादळामुळे हजारो हेक्टर क्षेत्रावरील भातपिकाचे व मच्छिमारांचे प्रचंड नुकसान होणे, बाधित शेतकऱ्यांपैकी मोजक्याच शेतकऱ्यांकडे पीक विमा असणे, उर्वरीत शेतकरी शासनाच्या मदतीवर अवलंबून असणे, पालघर जिल्ह्यातील मिरची व भोपळा यांच्या लागवडीवर अतिपावसामुळे रोगांचा

प्रादुर्भाव झाल्याने उत्पादनावर परिणाम होणे, कोकणपट्टीतील आंबा उत्पादकांसह फळबागायतदारांचे प्रचंड नुकसान झाले असून मत्स्यव्यवसायिकांनाही मत्स्य दुष्काळ जाणवत असणे, उघड्यावर सुकविण्यात येणाऱ्या मासळीचे देखील अतोनात नुकसान होणे, राज्यात ओला दुष्काळ असल्याने शेतकऱ्यांना कोरडवाहू पिकांसाठी एकरी रु.२५,०००/- भरपाई देण्याची व बागायती पिकांसाठी एकरी रु. ५०,०००/- देण्याची विद्यमान मुख्यमंत्री महोदयांनी सत्तेत येण्यापूर्वी केलेली मागणी, मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या तत्कालीन मागणीची विद्यमान शासनाने तात्काळ पूर्तता करण्याची व आपत्ती व्यवस्थापनाची व्यापकता वाढविण्याची त्रस्त शेतकऱ्यांकडून होत असलेली मागणी मा.मुख्यमंत्री महोदयांनी मंत्रीमंडळाच्या पहिल्या बैठकीत सदर मागणी तसेच शेतकऱ्यांची संपूर्ण कर्जमुक्ती करून सातबारा कोरा करण्याची मागणी पूर्ण करणार असल्याची केलेली घोषणा, तथापि, सरकारचा शपथविधी झाल्यानंतर १५ दिवसांचा कालावधी उलटल्यानंतरही शेतकऱ्यांच्या दृष्टीने सर्वात जिद्दाळ्याच्या असलेल्या या विषयावर कोणताही निर्णय अद्याप झाला नसणे, परिणामी शेतकऱ्यांमध्ये पसरलेला तीव्र असंतोष, ग्रामीण भागातील मुलभूत सुविधा व नागरीकरणाच्या कामांकरिता मागील शासनाने मंजूर केलेल्या निधीच्या वापरास विद्यमान शासनाने दिलेली स्थगिती, त्यामुळे राज्यातील विकास प्रक्रिया मंदावणे, राज्यातील मच्छिमारांना डिझेलचा परतावा अद्यापही न मिळणे, तसेच चक्रीवादळामुळे नुकसान झालेल्या मच्छिमारांना शासनाकडून कोणतीही मदत न मिळणे, चक्रीवादळामुळे व अतिवृष्टीमुळे भिजलेले धान वाया जाऊ न देता त्या धानाला केंद्राकडून खरेदीचे पैसे प्राप्त होत असल्यामुळे धान खरेदी करण्याची आवश्यकता, राज्यातील शेतकऱ्यांना कर्जमुक्त करण्याकरिता, शेतकऱ्यांचा सात/बारा कोरा करण्याकरिता आणि मच्छिमार व धान उत्पादकांच्या समस्यांवर मात करण्यासाठी तातडीने निर्णय घेण्याची व राज्यातील शेतकरी आणि मच्छिमार बांधवांना दिलासा देण्याची आवश्यकता, याबाबत करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

विधान भवन,
नागपूर

राजेन्द्र भागवत
सचिव (कार्यभार),

दिनांक : १८ डिसेंबर, २०१९

महाराष्ट्र विधानपरिषद